

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 1Co/96/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8815210286
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Angelovič
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8815210286.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Angeloviča a sudcov JUDr. Mareka Kohúta a JUDr. Anny Ilčinovej v sporovej veci žalobcu: P. V., O.. XX.X.XXXX V. U. XX, zastúpeného JUDr. Dušanom Kmecom, advokátom so sídlom vo Vranove nad Topľou, Ulica M.R. Štefánika 2465, IČO: 37788027, proti žalovanému: L. E., O.. XX.X.XXXX, V. U. X, o ochranu osobnosti a náhradu nemajtkovej ujmy, o odvolaní oboch sporových proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 3C/404/2015-196 z 27.7.2018, takto

r o z h o d o l :

Potvrdzuje rozsudok vo výroku I. o povinnosti žalovaného zdržať sa šírenia nepravdivých správ a údajov a ponižujúcich vyjadrení okrem tvrdenia, že žalobca bol najhorším starostom od konca 2. svetovej vojny.

Potvrdzuje rozsudok vo výroku II. o ospravedlnení žalovaného žalobcovi okrem tvrdenia, že žalobca bol najhorším starostom od konca 2. svetovej vojny.

Mení rozsudok vo výrokoch I. a II. vo vzťahu k tvrdeniu, že žalobca bol najhorším starostom od konca 2. svetovej vojny tak, že v tejto časti žalobu zamieta.

Potvrdzuje rozsudok vo výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu do sumy 500,- eur.

V prevyšujúcej časti mení rozsudok vo výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu tak, že žalobu zamieta.

Nepriznáva sporovým stranám náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol, že:

„I. Žalovaný L. E., V. U. X, je p o v i n n ý zdržať sa šírenia nepravdivých správ a údajov a ponižujúcich vyjadrení o osobe žalobcu a jeho činnosti ako starostu obce U. vo volebnom období 2010-2014, verbálne ako aj v písomnej forme na verejnosti aj v úradnom styku a tiež na verejných schôdzach a obecných zastupiteľstvách obce U. o tom:

- že predvolebná kampaň žalobcu na starostu bola zaplatená obcou preplatením faktúry za zemiaky,
- že po žalobcovi ako starostovi nezostalo v obci nič, len problém, rozhádané rodiny, veľká pomstychtivosť zo strany žalobcu a jeho rodiny a jeho zárobok na úkor obce,
- že žalobca bol najhorším starostom od konca 2. svetovej vojny,
- že žalobca ako starosta spolu so svojim referentom a niekoľkými poslancami chcel v roku 2014 mariť voľba do obecnej samosprávy a tak vládnuť ďalej aspoň polroka,
- že žalobca ako starosta utekal pred zodpovednosťou,

- že žalobca je klamár, necharakterný, bezcitný a ziskuchtivý človek,
- že žalobca je podozrivý zo spáchania trestných činov, resp. spáchal trestné činy v súvislosti s výkonom funkcie starostu, so zámerom získať čo najviac peňazí pre svoju firmu,
- že žalobca sa obohatil na úkor obce o 100.000,- €,
- že obec U. v roku 2011 zobrala pôžičku 35.000,- € a v roku 2014 v sume 24.000,- € a žalobca ako starosta nimi zadlžil obec,
- že v účtovníctve obce U. peniaze z pôžičiek nie sú a ani ich použitie resp. odpisovanie pôžičiek nie je možné nájsť a zistiť,
- že je potrebné zvýšiť dane najmenej o 40%, lebo žalovaný narobil dlhy,
- že žalobca narobil obci Medzianky dlhy a každý jeden občan na tento dlh zaplatí minimálne 125 €,
- že v dobe výkonu funkcie starostu žalobcom boli obci fiktívne fakturované neodôvodnené a nadhodnotené práce, materiál, so zámerom získať čo najviac peňazí pre svoju firmu Z.,
- že podozrenia žalovaného o fiktívnych faktúrach firmy Z. jednoznačne potvrdzujú aj priatelia žalovaného na súdoch a prokuratúre,
- že žalobca celé štyri roky porušoval Ústavný zákon, pretože ako starosta sa mal vzdať štatutára firmy Z..

II. Žalovaný je p o v i n n ý do 1 mesiaca od právoplatnosti rozsudku zaslať žalobcovi formou doporučenej zásielky ospravedlnenie prostredníctvom Slovenskej pošty a tiež doručiť ospravedlnenie v písomnej forme vo forme letáku A4 vytlačenom a distribuovanom na náklady žalovaného do každého obývaného rodinného domu v obci U., všetky ospravedlnenia s týmto textom:

Ja, L. E., V. U. Č.. X, ospravedlňujem sa P. V., bytom U. XX, ktorý bol starostom obce U. vo volebnom období 2010-2014, že som o ňom a jeho činnosti vo volebnej funkcii rozširoval nepravdivé informácie a lživé údaje, neopodstatnené podozrenia, a hrubo ohováral jeho osobu mojimi vyjadreniami:

A) ako občan obce v písomnom letáku rozširovanom pred voľbami v roku 2014:

- že po P. V. ako starostovi nezostalo v obci nič len problémy, rozhádané rodiny, veľká pomstychtivosť z jeho strany a jeho rodiny a jeho zárobok na úkor obce,
- že dlhy narastajú a napriek tomu sa na hrádku pracuje a to len preto, aby vraj firma Z., ktorej majiteľom je náš pán starosta mala prospech, aby mal odbyt materiál, ktorý predávajú predajni stavebnín vo vlastníctve nášho starostu,
- že bol najhorším starostom od konca 2. svetovej vojny,
- že ako starosta spolu so svojim referentom a niektorými poslancami chcel v roku 2014 mariť voľby do obecnej samosprávy a tak vládnuť ďalej aspoň pol roka, kým budú vyhlásené nové voľby.

B) ako občan obce v písomnej korešpondencii s Okresným úradom X. O. Z.:

- že ako starosta utekal pred zodpovednosťou, pretože sa nechal uznať práceneschopným,
- že bolo by dobré, aby história nepotvrdila, že v rokoch 2010-2014 bol v obci U. najhorší starosta.

C) ako kontrolór obce na rokovaní obecného zastupiteľstva dňa 09. 05 2015:

- ktorými som sa „ospravedlňoval prítomným občanom za roky 2010-2011, kde som veľmi tvrdo spolupracoval s tu prítomným F., V. a spol., lebo som nepoznal ich necharakternosť, ich bezcitnosť voči ostatným občanom a ziskuchtivosť sami pre seba,
- že v roku 2011 bola zobrať pôžička na obecný úrad v U. v sume 35.000,- €,
- že v roku 2014 v novembri bola zobrať suma 24.000,- € ako pôžička, ale táto suma bola zobrať za to, aby sa vyplatila predchádzajúca, ktorá bola zobrať v roku 2011, to sa vyrovnalo a súčasnému vedeniu zostala suma 24.000,- € ako dlh, ktorý musí teraz splácať,
- že aké sumy boli vyplácané firme Z. a nakoniec po preverení týchto súm som zistil, že sú to fiktívne faktúry,
- že informoval som sa aj u svojich priateľov na súdoch na prokuratúre, no a jednoznačne sa tu hovorí o podozrení z fiktívnych faktúr, s fiktívnym zámerom získať čo najviac peniaze pre svoju firmu,
- nech (bývalý starosta) príde na úrad, položí tu 100 000,- €, pretože o toľko sa obohatil a hotovo,
- že za celé 4 roky bol porušovaný Ústavný zákon, pretože starosta obce ako taký mal sa vzdať štatutára firmy Z., komanditná spoločnosť, ale bohužiaľ on sa nevzdal, ale fakturoval obci, čiže fakturoval sám seba.

D) ako kontrolór obce na rokovaní obecného zastupiteľstva dňa 20. 11. 2015:

- že treba informovať celú obec s tým, že dane z nehnuteľností, domov, bytov a podobne sa budú zvyšovať, žeby sa mohlo V. zaplatiť, lebo V.Š. narobil dlhy a že ešte sebe požaduje peniaze, treba zdvihnúť dane najmenej o 40%,
- že začiatkom roka 2011 sa zobrala pôžička 35 000,- € zaplatiť do banky, nehovoríme o tých 24 000,- čo je úver a nevieme na čo bol ten úver zobratý bývalým starostom,
- že v účtovníctve sú tam stále dodatky a stále pôžičky,
- že v účtovníctve tie peniaze z pôžičiek nit ,
- že v účtovníctve obce odpisovanie pôžičky nemáme.

E) ako kontrolór obce na rokovaní obecného zastupiteľstva dňa 24. 04. 2016:

- že vypočítal som dlh, ktorý je, ktorý nechal po svojom odchode pán V.C. P.. Na každého jedného z nás občanov, ešte aj na batola, vychádza 128,- €. Na jeho spôsobený dlh a na jeho tieto faktúry, výplatu a samozrejme vec ešte aj na pôžičku, ktorá tam zostala v sume 24 000,- ;
- odkazom priamo do kamery, „že V., keď pôjdeš okolo týchto dôchodcov, ktorí tu sedia, alebo ktorí pôjdu sa s tebou stretávať doma, pamätaj, že každý jeden na tvoj dlh zaplatí 125,- € a minimálne 125,- €,
- že D. R..F., K. E. fakturujú obecnému úradu U. za zemiaky v hodnote 984,- €. Vážení, však zemiaky boli zaplatené 29. 3. 2011 a to zemiaky v hodnote 984,- €. Vážení, však zemiaky boli zaplatené 29. 3. 2011, to znamená že predvolebná kampaň PavG. V. bola zaplatená v zemiakoch,
- že v roku 2013 bolo vyfakturované firmou Z. faktúry 39 na sumu 3.885.41,- a z týchto 39 boli 6 faktúry vyfakturované na sumu 8.686,47,- €,
- svojimi nepravdivými vyjadreniami o výsledku znaleckého posudku na opravu strechy materskej školy, keď som tvrdil, že cena opravy bola navýšená o 1.160,- € i nejaké drobné, pričom výška fakturovanej sumy bola o 1.570,- € nižšia oproti znaleckému posudku;

čím som neoprávnene zasiahol do občianskej cti a ľudskej dôstojnosti P. V..

Podpísaný L. E.

III. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi finančnú čiastku 2.000,- eur (slovom: dvetisíc eur) z titulu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch do 30 dní od právoplatnosti rozsudku na číslo účtu: F. XXXX XXXX XXXX XXXX v Z. V. X. O. Z..

IV. Súd žalobu žalobcu, pokiaľ sa týka uloženia povinnosť žalovanému v lehote 1 mesiaca od právoplatnosti rozsudku zverejniť ospravedlnenie na úvodnej strane oficiálneho webového sídla obce U. po dobu 30 dní z a m i e t a .

V. Súd žalobu žalobcu, pokiaľ sa týka náhrady nemajetkovej ujmy nad 2.000,- eur z a m i e t a .

IV. Stranám sporu sa náhrada trov konania n e p r i z n á v a .“

2. Vychádzal zo zistenia, žalovaný neprímeraným a skresľujúcim spôsobom navodzuje vo svojich písomných a ústnych prednesoch u občanov obce U., neetické konanie žalobcu v tom smere, ako to je uvedené v letáku č. 1 na čl. 10, že hrozí zrušenie materskej školy vzhľadom na to, že starosta nespĺnil opatrenia zo strany školskej inšpekcie. Že starosta aj s manželkou chcú zrušiť škôlku. Že manželka starostu sa dala počuť, že obec má dlhy voči jej firme, tak oni majú záujem o budovu materskej školy. Ďalej, ako to vyplýva z letáku č. 1 žalovaný v tomto letáku uvádza, že starosta od samého začiatku nedodržiava zákony platné v tomto štáte, porušovať ich začal už pred začiatkom minulých volieb a pokračuje tým stále. Človek, ktorý je morálne a etický na úrovni, nemôže sa dať zvoliť za starostu a potom tam ustanoviť (múdrego L.), že sa natíska otázka koho vlastne si zvolili za starostu.

3. Ako to vyplýva z letáku č. 2 na čl. 11, tak žalovaný uvádza, že je drzé zo strany pána starostu a priam nezodpovedné vydať štatút D. U., podpísať ho a vôbec ho nedodržiavať, že po starostovi obce (žalobcovi) nezostane nič, iba problémy v obci, rozhádzané rodiny, veľká pomstychtivosť zo strany súčasného starostu a jeho zárobok na úkor obce, že medzi ľuďmi sa povráva, že história potvrdí, že v rokoch 2011-2014 bol najhorší starosta obce v D. U..

4. V letáku č. 3 na čl. 12 zase žalovaný uvádza, že je skutočne podozrenie, že súčasný starosta obce spolu so svojim referentom a niektorými poslancami pravdepodobne chcel mariť voľby a tak vládnuť ďalej aspoň ešte pol roka, kým budú vyhlásené nové voľby.

5. Toto vyplýva aj z rozhodnutia Okresného úradu vo X. O. Z., tak Okresný úrad vo X. O. Z. vydal rozhodnutie zo dňa 20.6.2014 na čl. 18, ktorým uviedol, že sa konanie o priestupok zastavuje z toho dôvodu, že skutok, o ktorom sa koná nie je priestupkom.

6. Ďalej podľa prepisu zvukového záznamu z rokovania obecného zastupiteľstva dňa 9.5.2015 (č.l. 27), tak v tomto svojom vystúpení žalovaný uvádza, že sa ospravedlňuje prítomným občanom, lebo nepoznal a tvrdo spolupracoval so F., V. a spol. a nepoznal ich necharakternosť a bezcitnosť voči ostatným občanom a ziskuchtivosť samých pre seba, že v roku 2011 bola zobrať pôžička na Obecný úrad v U. v sume 35.000,- eur. V roku 2014 v novembri bola zobrať suma 24.000,- eur, že zistil aké sumy boli vyplávané firme Z. a zistil, že ide o fiktívne faktúry. Ďalej na tomto obecnom zastupiteľstve 9.5.2015 žalovaný uviedol, že nech bývalý starosta príde na úrad a položí a 100.000,- eur, pretože o toľko sa obohatil a že za celé 4 roky porušoval ústavný zákon.

7. Na rokovaní obecného zastupiteľstva dňa 20.11.2015 (prepis čl. 66) žalovaný zase uviedol, že treba informovať celú obec, že dane nehnuteľností domov, bytov a podobne sa budú zvyšovať, že by sa mohlo V. zaplatiť, nakoľko narobil dlhy a ešte si požaduje peniaze. Že na začiatku roka 2011 sa zobrala pôžička 35.000,- eur a ďalší úver 24.000,- eur, že v účtovníctve sú stále dodatky a stále pôžičky. V účtovníctve obce odpisovanie pôžičky nemáme.

8. Na rokovaní obecného zastupiteľstva zo dňa 24.4.2016 (prepis na čl. 62) žalovaný zase uviedol, že pripočítal dlh, ktorý nechal po svojom odchode P. V., na každého jedného z občanov aj batofa vychádza 128,- eur, že predvolebná kampaň žalobcu bola zaplatená v zemiakoch, že cena opravy strechy materskej škôlky bola navýšená o 1.160,- eur i nejaké drobné, pričom výška fakturovanej sumy bola o 1.570,- eur nižšia oproti znaleckému posudku.

9. Z týchto zvukových záznamov zo zasadnutí obecného zastupiteľstva Obce U. mal súd za preukázané, že zo strany žalovaného sú podávané informácie o žalobcovi takým spôsobom, že vzbudzujú jednoznačné presvedčenie, čo sa týka žalobcu v tom smere, že žalobca koná protiprávne, neeticky. Ďalej, že žalovaný zlomyseľne zdôrazňuje a nadmieru poukazuje na konanie osoby žalobcu, aby sa dosiahol určitý cieľ vyvolať u občanov obce U. jednoznačne negatívny obraz o žalobcovi. Tieto skutočnosti narušil a spochybnili dobrú povesť žalobcu v jeho osobnom aj pracovnom živote. Ako to vyplýva z oboznámených vyšetrovacích spisov, všetky trestné stíhania proti žalobcovi boli zastavené, pretože skutok, ktorý bol predmetom trestného stíhania nie je trestným činom s tým, že podnety na začatie trestného stíhania podával na žalobcu žalovaný.

10. Vzhľadom na uvedené zákonného ustanovenia a doplnené a vykonané dokazovanie, súd rozhodol tak ako je to vo výroku tohto rozsudku s tým, že pokiaľ sa týka tej časti žaloby žalobcu, kde žalobca žiada, aby súd uložil žalovanému povinnosť do 1 mesiaca od právoplatnosti rozsudku zverejniť ospravedlnenie na úvodnej strane oficiálneho webového sídla obce U. po dobu 30 dní, tak v tejto časti súd žalobu žalobcu musel zamietnuť.

11. Pokiaľ sa týka tej časti žaloby žalobcu, kde súd žalobu zamietol, tak je potrebné uviesť, že povinnosť môže byť uložená výlučne len Obci U. a že rozsudok, ktorým sa ukladá povinnosť žalovanému zverejniť ospravedlnenie na úvodnej stránke oficiálneho webového sídla Obce U. po dobu 30 dní so správou určitého obsahu je nevykonateľný. Táto povinnosť môže byť uložená len Obci U., a to len snád' takým spôsobom, aby strpela uverejnenie správy určitého obsahu na svojej webovej stránke. Obec U. však vo vzťahu k žalobcovi neporušila žiaden zákonný predpis ani nič na svojej webovej stránke nezverejňovala. Žalovaný (hoci by bol aj v pozícii starostu obce) uverejniť ospravedlnenie na webovej stránke Obce U. by ani nemohol splniť pre zásadný nedostatok svojich rozhodovacích a technických podmienok. Nemohol by si vynútiť uverejnenie takéhoto článku. Poslanci obce alebo obyvatelia obce by s tým nemuseli súhlasiť.

12. Pokiaľ sa týka nemajetkovej ujmy, ktorú žiadal priznať žalobca proti žalovanému, tak súd dospel k záveru, že vzhľadom na všetky okolnosti prípadu je potrebné priznať žalobcovi nemajetkovú ujmu vo

výške 2.000,- eur. Žalobu, čo do zvyšku pokiaľ sa týka náhrady nemajetkovej ujmy zamietol. Pokiaľ sa týka výšky nemajetkovej ujmy vo výške 2.000,- eur, ktorú nemajetkovú ujmu súd uložil žalovanému zaplatiť žalobcovi, tak súd vychádzal z toho, že medzi žalobcom a žalovaným prevládajú vzájomné obviňovania, kto, čo urobil, resp. mal urobiť a toho všetko sa deje prakticky od volieb a ešte pred voľbami od roku 2014. Žalobca síce nepredložil súdu žiaden dôkaz, či už výsluchom svedkov - občanov obce U., rodinných príslušníkov a podobne v tom smere, že tvrdenia žalovaného ho poškodzujú v zamestnaní, v bydlisku, v podnikaní alebo iným spôsobom. Súd však z vykonaného dokazovania ako aj z jednotlivých letákov, ktoré napísal žalovaný v roku 2014 a doručoval občanom obce U. a z vystúpení žalovaného na zasadnutiach obecného zastupiteľstva Obce U. tak, ako je uvedené vyššie, dospel k záveru, že v nadväznosti s týmito vystúpeniami a písomnými letákmi, ako aj v nadväznosti na to, že ako to vyplýva z dokazovania, žalovaný podal proti žalobcovi jednak trestné oznámenia, jednak oznámenia o spáchaní priestupku a všetky trestné oznámenia podané zo strany žalovaného proti žalobcovi boli zastavené, takisto aj pokiaľ sa týka priestupku, tak v spojitosti po zvážení celého konania žalovaného voči osobe žalobcu prichádza do úvahy, aby žalovaný zaplatil žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 2.000,- eur.

13. V tejto súvislosti súd poukazuje aj na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 31.5.2010 sp. zn. 4Cdo/149/2009, podľa ktorého v konkrétnom prípade je vždy nevyhnutné skúmať mieru (intenzitu) tvrdeného porušenia základného práva na ochranu osobnosti, a to práve v kontexte so slobodou prejavu a právom na informácie a so zreteľom na požiadavku proporcionality uplatňovania týchto práv. Zároveň je nutné, aby príslušný zásah bezprostredne súvisel s porušením chráneného základného práva, t.j. aby existovala príčinná súvislosť medzi nimi, pričom musí ísť o zásah neoprávnený. K takému zásahu dochádza iba vtedy, ak tento zásah v konkrétnom prípade presiahol určitou prípustnou intenzitou takú mieru, ktorú už v demokratickej spoločnosti nemožno tolerovať.

14. V danom prípade súd dospel k záveru, že určité skutkové tvrdenia žalovaného sú podávané tak, že skresľujú skutočnosť, čo odporuje právu na ochranu súkromia, či ľudskej dôstojnosti. Je potrebné zdôrazniť, že primárnym cieľom kritiky nie je hanobenie či zneuctenie danej osoby.

15. Výrok o trovách konania odôvodnil ustanovením § 257 CSP s poukazom na to, že žaloba bola čiastočne zamietnutá.

16. Proti rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalovaný a navrhol, aby odvolací súd rozsudok zmenil a žalobu zamietol. Pokiaľ by sa odvolací súd nestotožnil s odvolaním žalovaného navrhol, aby nemajetkovú ujmu uložil mu splácať v splátkach vo výške 10,- až 20,- eur mesačne.

17. Odvolanie odôvodnil ustanovením § 365 ods. 1 písm. d) CSP, t.j. že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, § 365 ods. 1 písm. f) CSP, t.j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a ustanovením § 365 ods. 1 písm. h) CSP, t.j. že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

18. Poukázal na to, že odvolací súd v predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí sp.zn. 1Co/9/2017 z 28.6.2017 nekonštatoval, že by žaloba bola dôvodná. Uviedol, že je potrebné skutočne zistiť porušenie práva žalobcu na ochranu osobnosti.

19. Súd prvej inštancie však v následnom konaní nevykonal dokazovanie, z ktorého by dôvodnosť tvrdení žalobcu bola preukázaná v tom zmysle, že skutočne bolo zasiahnuté výraznou mierou do ochrany osobnosti žalobcu tvrdeniami žalovaného.

20. Súd vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia, pokiaľ vyhovel návrhu v časti výroku I. ohľadom sa zdržania sa šírenia sa nepravdivých správ, výroku II. ohľadom vykonania ospravedlnenia a výroku III., ktorým zaviazal žalovaného na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 2.000,- eur. Súd ignoroval skutočnosť, že žalobca ako verejne činná osoba musí zniesť väčšiu mieru kritiky.

21. Súd dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, pokiaľ vychádzal len z prepisov zvukových záznamov a zápisníc, ako aj z tvrdení žalobcu. Súd v bode 40. svojho odôvodnenia rozhodnutia uvádza, že žalobca nepredložil žiaden dôkaz, či už výsluchom svedkov - občanov obce U., rodinných príslušníkov a podobne v tom smere, že tvrdenia žalobcu ho poškodzujú v zamestnaní, v bydlisku, v podnikaní alebo

iným spôsobom. Potom nie je zrejmé, z čoho súd prvej súd inštancie odvodil existenciu a intenzitu zásahu žalovaného do práva na ochranu osobnosti žalobcu. Na žalobcovi ležalo dôkazné bremeno, aby preukázal ním tvrdený zásah a intenzitu do jeho osobnostných práv. Žalobca v konaní neunesol dôkazné bremeno, čo potvrdil samotný súd prvej inštancie.

22. Pokiaľ ide o tzv. inú vadu (§ 365 ods. 1 písm. b) CSP) súd neodôvodnil, z akého dôvodu považoval jednotlivé výroky uvedené vo výroku I. za nepravdivé a také, ktoré by zasiahli závažnou mierou do osobnosti žalobcu v tom zmysle, že by tieto vyžadovali potrebu ospravedlnenia a náhrady nemajetkovej ujmy. Súd náležite neodôvodnil výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 2.000,- eur. Vychádzajúc z bodu 40. odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie, súd mal zistené vzájomné obviňovanie sporových strán, pričom toto sa deje od volieb, ako aj pred voľbami roku 2014. Z takého odôvodnenia nie je zrejmé, na základe čoho bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy. Nie sú teda uvedené relevantné a dostatočné dôvody, na ktorých súd svoje rozhodnutie založil v zmysle judikatúry ústavného súdu (najmä III.ÚS 328/05, III.ÚS 116/06).

23. Žalobca podal odvolanie proti výroku o trovách konania.

24. Odvolanie odôvodnil ustanovením § 365 ods. 1 písm. f) CSP, t.j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a ustanovením § 365 ods. 1 písm. h) CSP, t.j. že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

25. Poukázal na to, že narušenie vzťahov medzi sporovými stranami a poškodenie mena žalobcu jeho občianskej cti a ľudskej dôstojnosti spôsobil a zapríčinil žalovaný svojimi vyjadreniami na verejnosti. Neexistujú žiadne okolnosti, ktoré by ospravedlňovali konanie žalovaného, a ktoré by mali byť dôvodom pre rozhodnutie podľa § 257 CSP. Súd takéto okolnosti a dôvody v odôvodnení rozhodnutia neuvádza. Pokiaľ súd žalobu čiastočne zamietol, ide o neúspech nepatrný a žalobcovi mala byť priznaná plná náhrada trov konania. Na základe toho navrhol, aby odvolací súd rozsudok vo výroku o trovách konania zmenil a uložil žalovanému povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania v plnom rozsahu.

26. Sporové strany sa vzájomne k podaným odvolaniam nevyjadrili.

27. So zreteľom na obsah odvolaní sporových strán v odvolacom konaní boli preskúmané výroky napadnutého rozsudku, ktorými bolo žalobe vyhovené, ako aj súvisiaci výrok o trovách konania, a preto výroky rozsudku (IV., V.), ktorými bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá, ktoré odvolaniami sporových strán napadnuté neboli, v odvolacom konaní preskúmané neboli a ako také nadobudli právoplatnosť (§ 367 ods. 2 CSP).

28. Odvolací súd prejednal vec podľa § 378 ods. 1 CSP a nasl. a zistil, že jeho odvolanie je len čiastočne dôvodné.

29. Súd prvej inštancie vykonal vo veci v rozhodujúcej miere dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe ktorého správne zistil skutkový stav a vo veci aj správne rozhodol s výnimkou rozhodnutia o nemajetkovej ujme.

30. Fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy (§ 11 Občianskeho zákonníka).

31. Fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie (§ 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

32. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1, najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch (§ 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

33. Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vznikutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo (§ 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka) .

34. V prejednávanej veci bolo nepochybne preukázané, že žalovaný uviedol viaceré vyjadrenia a údaje na adresu žalobcu, a to jednak v písomných letáčkoch v celkovom počte tri, ako aj v písomnej korešpondencii s Okresným úradom X. O. Z. a predovšetkým na zasadnutí obecného zastupiteľstva v dňoch 9.5.2015, 20.11.2015 a 24.4.2016. Pravdivosť týchto tvrdení nebola preukázaná, pričom išlo o tvrdenia, ktoré skutočne zasiahli do práva na ochranu osobnosti žalobcu z pohľadu závažnosti týchto tvrdení, ktoré boli v podstate obvineniami z nekalej činnosti.

35. Súdna prax zakotvila isté pravidlá, ktoré je potrebné pri prejednávaní veci predmetnej povahy (t.j. ochrany pred tzv. defamujúcimi tvrdeniami), dodržať. V tejto súvislosti treba vychádzať z tzv. testu proporcionality (miera disproporcionality) v zmysle bodu 38. Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. II.ÚS 152/08 (tiež sp.zn. I.ÚS 416/2011). Tento test proporcionality vyžaduje, aby každý úkon, ktorý by mohol byť potenciálne kvalifikovaný ako akt spôsobilý zasiahnuť do práva na ochranu osobnosti, musí byť posúdený podľa toho, kto tento úkon urobil, o kom sa vyjadril, čo tvrdil, kde (na akej platforme), kedy a ako tieto tvrdenia podal. Konflikt vo vnútri systému základných práv a slobôd treba riešiť prostredníctvom zásady spravodlivej rovnováhy (pozri na príklad PL.ÚS 22/06, PL.ÚS 06/04, III.ÚS 34/07).

36. V tejto súvislosti je taktiež právne významná judikatúra Ústavného súdu Českej republiky (IV.ÚS 23/05), ktorá indikuje, že súd pri zvažovaní charakteru a významu určitého tvrdenia potenciálne spôsobilého zasiahnuť do súkromnej sféry iného subjektu by sa mal zaoberať tzv. testom pomernosti, ktorý možno preniesť do týchto otázok:

1. Aké závažné je obvinenie - zásah?
2. Do akej miery je predmetný problém záležitosťou verejného záujmu?
3. Ako pracoval šíriteľ so zdrojmi?
4. Aké úsilie vyvinul šíriteľ k overeniu pravdivosti použitých informácií?
5. Aký je štatút informácie?
6. Ako je komentovaná náležitosť naliehavá?
7. Či bola napadnutá strana o komentár a aký je jej postoj?
8. Či obsahovalo oznámenie podstatu udalosti očami šíriteľa?
9. Aký bol tón oznámenia?
10. Aké boli okolnosti zverejnenia vrátane ich načasovania?

37. Ako bolo vyššie naznačené, okolnosti uvádzané žalovaným v prejednávanej veci aj pri aplikácii tzv. testov proporcionality v zmysle vyššie uvedenej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky a Ústavného súdu Českej republiky, sú z hľadiska ich závažnosti takého charakteru, že boli spôsobilé zasiahnuť a skutočne zasiahli do práva na ochranu osobnosti žalobcu.

38. Žalovaný uvádzal okolnosti, ktoré boli vo svojej podstate obvinením žalobcu z trestnej činnosti (vrátane neoprávneného obohacovania sa a zvýhodňovania dodávateľskej firmy), porušovania volebného zákona, porušovania povinností žalobcu pri vykonávaní funkcie starostu, vykonávania činnosti, ktorá vedie k neodôvodnenému zadlžovaniu obce a vytvárania nevraživej atmosféry v obci v rovine medziľudských vzťahov medzi občanmi.

39. V tejto súvislosti treba vychádzať aj z toho, že žalovaný v predmetné tvrdenia podal nielen ako radový občan obce U., ale aj ako kontrolór obce (pri hodnotení okolnosti, kto predmetné úkony spôsobilé zasiahnuť do práva na ochranu osobnosti žalobcu urobil), pričom sa vyjadril o starostovi obce, teda nielen o bežnom občani, ale o osobe, ktorá má v obci významné postavenie a ovplyvňuje svojou činnosťou jej život a vývoj (z pohľadu hodnotenia, o kom sa žalovaný vyjadril), pričom všetky tieto tvrdenia urobil verejne (pri hodnotení okolnosti, kde, t.j. na akej platforme boli tieto tvrdenia prednesené), a to v podobe letákov, na verejných vystúpeniach v rámci rokovania obecného zastupiteľstva, a taktiež v komunikácii s významnými štátnymi orgánmi - Okresný úrad X. O. Z., ako aj v súvislosti s podávaním trestných oznámení na žalobcu vo vzťahu k Okresnému riaditeľstvu Policajného zboru SR vo X. O. Z.. V tejto súvislosti treba opätovne zdôrazniť, že žalovaný v zásade obviňoval žalobcu z trestnej činnosti, nekalej činnosti, porušovania volebného zákona v podobe marenia volieb do obecnej samosprávy, a tieto veci podával ako zistené a preukázané.

40. Významnou okolnosťou je to, že na základe oboznámenia sa so spismi Okresného úradu odboru všeobecnej vnútornej správy č. XXXX/XX, XXXX/XXX, XXXX/XX, D.-P.-D.-XXXX/XXXXXXXX/LUM, ako aj

Okresného riaditeľstva Policajného zboru odboru kriminálnej polície vo Vranove nad Topľou Č.:D.-XXX/X-X.-X.-XXXX, Č.X.:D.-XXX/X-X.-X., Č.:D.-XXX/X-X.-X., Č.:D.-XXX/X-X.-X.-XXXX, Č.:D.-XXX/X-X.-X.-XXXX, Č.:D.-XXX/X-X.-X.-XXXX, Č.:D.-XX/X-X.-X.-XXXX, ako aj Obvodného oddelenie PZ B. O. Z. Č.:D.-XXX-B.-X. bolo zistené, že žiadne z trestných oznámení, ktoré žalovaný na žalobcu podal, nebolo vyhodnotené ako dôvodné a v rámci správneho konania pred okresným úradom odborom všeobecnej vnútornej správy nebolo preukázané žiadne porušenie volebného zákona. Taktiež neboli preukázané tvrdenia o zadlžovaní obce alebo jej občanov (vrátane nesprávneho vedenia účtovníctva obce v tomto smere, ktoré zadlžovanie obce údajne nedokumentuje) a o bezcharakternosti a ziskuchtivosti žalobcu, ktorý sa na úkor obce obohatil (zvýhodňovanie firmy Z. a preplácanie fiktívnych faktúr v prospech tejto firmy) tak, ako to žalovaný tvrdil vyššie uvedenými formami šírenia týchto informácií, ktorých pravdivosť preukázaná nebola.

41. V tejto súvislosti treba konštatovať, že konanie žalovaného je dôvodom na poskytnutie ochrany žalobcovi v tomto konaní aj z pohľadu testu, ktorý nastoľuje judikatúra Ústavného súdu Českej republiky (vyššie uvedená), pretože tvrdenia podávané žalovaným boli závažné a tieto boli podávané vo forme, ktorá navodzovala dojem ich preukázanosti a pravdivosti. Zdroje informácií žalovaný naznačil v tom zmysle, že pochádzajú z obdobia jeho pôsobenia ako kontrolóra obce, teda v čase jeho spolupráce so žalobcom. Ich pravdivosť však preukázaná nebola.

42. Tieto okolnosti poukazujú na správnosť skutkových zistení súdu prvej inštancie i správnosť právneho posúdenia prejednávanej veci, nakoľko všetky uvádzané okolnosti žalovaným so zreteľom na ich závažnosť, najmä v polohe možného páchania trestnej činnosti žalobcom, porušovania povinností pri správe obecného majetku a porušovania povinností pri dodržiavaní volebného zákona sú okolnosťami, ktoré nepochybne zasiahli do práva na ochranu osobnosti žalobcu.

43. Za týchto okolností boli splnené všetky podmienky pre vyhovieť žalobe v bodoch I. a II. rozsudku súdu prvej inštancie (okrem výrokov týkajúcich sa hodnotenia žalobcu ako najhoršieho starostu od konca 2. svetovej vojny), nakoľko so zreteľom na to, že nebola preukázaná pravdivosť a dôvodnosť žiadneho z tvrdení žalovaného, je adekvátne požadovať, aby žalovaný sa zdržal šírenia predmetných správ a údajov vo vzťahu k osobe žalobcu tak, ako sú špecifikované v bode I. rozsudku súdu prvej inštancie a aby sa mu za tieto nepravdivé tvrdenia ospravedlnil spôsobom uvedeným v bode II. rozsudku. V tejto súvislosti nemožno konštatovať, že by dôkazné bremeno týkajúce sa vyvracania tvrdení žalovaného ležalo na žalobcovi. Pokiaľ žalovaný predmetné údaje uvádzal a šíril spôsobom, ktorý je vyššie popísaný (t.j. vo forme letákov a na zasadnutiach obecného zastupiteľstva, ktoré boli verejné a za prítomnosti občanov obce tak, ako to vyplýva z dokazovania na súde prvej inštancie), leží v skutočnosti dôkazné bremeno na žalovanom, ktorý však pravdivosť svojich tvrdení nepreukázal. Ako bolo vyššie naznačené, tieto tvrdenia neboli potvrdené ani v konaní na príslušných štátnych orgánoch (okresný úrad a orgány policajného zboru).

44. Pokiaľ však ide o nemajetkovú ujmu nemožno konštatovať, že by súd prvej inštancie postupoval správne pokiaľ zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 2.000,- eur, nakoľko podstatou tohto konania je zjednanie nápravy najmä v rovine zdržania sa šírenia defamujúcich tvrdení zo strany žalovaného na adresu žalobcu a taktiež v rovine ospravedlnenia sa za predchádzajúce úkony žalovaného v tomto smere.

45. Je pravdou, že zásah do práva na ochranu osobnosti žalobcu bol pomerne intenzívny zo strany žalovaného, avšak po vyhodnotení okolností, že nápravu v prejednávanej veci možno dosiahnuť predovšetkým vyššie uvedenými dvoma formami pôsobiacimi v rovine ochrany osobnosti, t.j. uložením povinnosti žalovanému zdržať sa šírenia nepravdivých tvrdení a ospravedlnenia, je náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch len vedľajším nástrojom na zabezpečenie ochrany osobnosti žalobcu. Inými slovami suma 2.000,- eur v rovine nemajetkovej je so zreteľom na všetky okolnosti predmetného prípadu neúmerne vysoká. Udalosti sa odohrali v pomerne malej obci, t.j. v kolektíve obyvateľov relatívne málopočetnom a tvrdenia žalovaného z tohto pohľadu neovplyvnili širší okruh obyvateľov, čo by (napríklad v rovine celoštátnej) eventuálne zvyšovalo závažnosť zásahu do práva na ochranu osobnosti žalobcu. Všetky udalosti, ktoré sú predmetom konania v prejednávanej veci sa odohrali na platforme obce, jej obecného zastupiteľstva a v kolektíve občanov, z čoho vyplýva, že aj keď nemožno spochybniť závažnosť ujmy, ktorá sa vo vzťahu k žalobcovi udiala, nejde ujmu takého charakteru, aby bolo potrebné nápravu vo vzťahu k nej dosahovať až takou vysokou čiastkou nemajetkovej ujmy, ako to zvolil súd

prvej inštancie. Primeranou je vzhľadom na všetky vyššie uvedené okolnosti suma podstatne nižšia t. j. suma 500,- eur ako náhrada nemajetkovej ujmy. V tejto súvislosti treba dodať, že zmyslom tejto žaloby o ochranu osobnosti bolo (vychádzajúc z obsahu žaloby, postoja žalobcu a všetkých sprievodných okolností zistených v tomto konaní) dosiahnutie uvedenia vecí na pravú mieru z pohľadu toho, ako žalobca svoju funkciu vykonával a finančné odškodnenie má v prejednávanej veci nepochybne len sekundárny zmysel, o ktorý žalobcovi vzhľadom na uvedené, primárne nešlo.

46. Pokiaľ ide o vyššie uvedené tvrdenia žalovaného o tom, že žalobca bol údajne najhorší starosta obce od konca druhej svetovej vojny, v tejto súvislosti treba uviesť, že nejde o skutkové tvrdenia spôsobilé zasiahnuť do práva na ochranu osobnosti žalobcu, ale ide o tzv. hodnotiaci úsudok, hodnotenie osoby žalobcu ako starostu, na ktorý má v konečnom dôsledku žalovaný ako občan obce a volič v komunálnych voľbách, právo.

47. Preto postupom podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil odvolací súd rozsudok vo výrokoch I. a II. o povinnosti žalovaného zdržať sa šírenia informácií, o povinnosti sa žalobcovi ospravedlniť (s výnimkou výrokov o tom, že žalobca je najhorší starosta od konca 2. svetovej vojny) a vo výroku III. o jeho povinnosti zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy do sumy 500,- eur.

48. Postupom podľa § 388 CSP odvolací súd zmenil rozhodnutie vo výroku o náhrade nemajetkovej ujmy nad sumu 500,- eur, ako aj vo výrokoch I. a II. (zdržanie sa šírenia informácií a ospravedlnenie žalovaného žalobcovi), pokiaľ ide o spomínaný hodnotiaci úsudok žalovaného (o tom, že žalobca je údajne najhorší starosta od konca 2. svetovej vojny) tak, že v tejto časti žalobu zamietol.

49. O trovách celého konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 2 CSP a § 255 ods. 2 CSP, podľa ktorého odvolací súd náhradu trov konania nepriznal žiadnej zo sporových strán, so zreteľom na pomerný úspech oboch sporových strán v prejednávanej veci. Týmto rozhodnutím odvolacieho súdu v otázke náhrady trov konania je daná aj odpoveď na odvolacie námietky žalobcu v tom zmysle, že so zreteľom na čiastočnú zmenu rozhodnutia súdu prvej inštancie rozhodol odvolací súd o trovách celého konania, konštatoval čiastočný úspech vo veci vo vzťahu ku každej zo sporových strán a to je dôvod na aplikáciu § 255 ods. 2 CSP v otázke trov konania. Aplikácia § 257 CSP v tomto smere zo strany súdu prvej inštancie nebola riadne odôvodnená, nejaví sa teda namiesto, avšak so zreteľom na konečné rozhodnutie o trovách dané týmto rozhodnutím odvolacieho súdu, je táto otázka bez právneho významu.

50. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je odvolanie prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak:

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca, alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo, alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca, alebo nesprávny obsadený súd,
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 430 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky:

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxi dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená,
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v ods. 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné ak:

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desať násobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania, len príslušenstvo, pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písm. a) a b).

Na určenie výšky určenie minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v ods. 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacoch od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom, alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne a čoho sa dovolateľ domáha (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je:

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá ma vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec, alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou, alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a ochrane pred diskrimináciou, alebo odborovou organizáciou, a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 1, 2 CSP).

Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže dovolateľ rozšíriť, len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).